

Antecedents del servei sanitari a Bombers

Agustí Pech va conèixer el Servei Mèdic a partir de 1952, sota la direcció del doctor Julio del Molino. Pech va participar en la conversió d'un vehicle en ambulància, que sovint acabava sent usat per al transport de personal i eines. El Dr. Molino va formar en coneixements mèdics un grup de bombers, reconeguts 25 anys després com a sanitaris. Ja amb el Dr. Cortés com a cap, van millorar els recursos i mitjans disponibles. Un cop més, Bombers de Barcelona van ser pioners a Espanya en comptar amb sanitaris titulats al Cos i amb les primeres ambulàncies assistides.

↓ Els participants a la vuitena taula rodona van debatre sobre la necessitat de serveis sanitaris integrats als cossos de bombers

⇒ D'esquerra a dreta: Avelino Agud, representant de CCOO; Agustí Pech, bomber jubilat; i Pilar Pulgar, cap dels serveis sanitaris

18

REVISTA DELS BOMBERS DE BARCELONA

L'SPEIS, pioner en apostar pels bombers sanitaris

El metge de Bombers dels anys 50 va decidir formar un grup de bombers amb coneixements mèdics per atendre el personal a les seves actuacions. L'SPEIS es convertia en un dels primers serveis a Espanya en incorporar un servei mèdic.

L'existència d'un servei de tècnics sanitaris propi a Bombers de Barcelona motiva la polèmica en donar-se un solapament de tasques entre aquests i els serveis sanitaris municipals.

La setena taula rodona de la revista Fahrenheit 451 ha volgut reflexionar sobre aquesta qüestió amb els participants: **Camilo Hierro**, membre de la divisió de Planificació i Serveis del 061;

Jaume Gil, director de serveis del 061; **Avelino Agud**, bomber representant de CCOO; **Xavier de la Fuente**, bomber representant d'UGT; **Miquel Mateu**, tècnic sanitari del servei; **Agustí Pech**, tècnic sanitari jubilat; **Pilar Pulgar**, cap dels serveis sanitaris; i **Joan Pedreny**, cap de la Divisió d'Operacions.

El primer en aportar dades sobre la història dels serveis sanitaris a Bombers de Barcelo-

na va ser Agustí Pech, bomber jubilat i practicant titulat, que va exercir com a tècnic sanitari durant els seus anys a l'SPEIS. Pech descriu uns inicis molt precaris, amb una ambulància dissenyada pels tècnics mateixos, que solucionava l'evacuació immediata i oferia la possibilitat de transportar dues lliteres. El bomber jubilat va explicar com en aquells anys, els bombers sanitaris exercien sense el reconeixement de categoria "perquè aquell canvi significava passar automàticament a estar per sobre d'un sergent". Es van trigar 25 anys a reconèixer aquell primer grup amb coneixements de practicant com a tècnics sanitaris de Bombers.

El company jubilat es mostra convençut de la necessitat de comptar amb un servei sanitari dins del cos de bombers per escurçar el temps d'arribada al lloc del sinistre i comptar amb professionals especialitzats en accidents i malalties pròpies de la feina de bomber. Camilo Hierro, membre de la divisió de Planificació i Serveis del 061, considera que **"el volum de feina justifica per sí sol l'existència d'un servei sanitari a Bombers"**.

El director de serveis del 061 va recordar que la legislació actual aconsella la creació de serveis mèdics a les empreses, una recomanació que pren més sentit en el cas de bombers, **"ja que desenvolupen una feina de risc, molt específica i fora del lloc de treball"**. En aquest punt es va tractar la importància de comptar amb una formació i experiència molt centrades en les afectacions de bombers, ja que el servei sanitari ofereix

atenció al bomber mateix i a les persones que puguin necessitar atenció mèdica en un sinistre, **"si es dona un incendi, no tothom està preparat per entrar-hi, per això és correcte que existeixi un servei sanitari als cossos de bombers"**. Pech va equipar aquesta circumstància a les especialitats mèdiques.

Avelino Agud, representant de CCOO, va assenyalar que **"el nombre d'incendis decreix progressivament"** i proposa com a alternativa **"l'ampliació de serveis com l'atenció mèdica d'urgències, on Bombers ha demostrat una capacitat de resposta molt elevada"**. Xavier de la Fuente, company d'UGT, va dubtar del **"perill d'extinció"** del servei de bombers apuntat per Agud i va recuperar la idea que els serveis sanitaris han d'existir **"per vetllar per la seguretat del personal de l'SPEIS en el treball"**. De la Fuente va diferenciar que **"en les urgències**

mèdiques haurien d'intervenir els metges, i en emergències en zones de risc, els bombers, per la seva preparació i formació". Per al representant d'UGT, el problema arriba en situacions menys clares com els accidents de trànsit o rescats al metro, on **"no s'avisava als bombers fins que es detecta que hi ha persones atrapades, i això redueix l'efectivitat i rapidesa de l'actuació"**. El tècnic sanitari del servei va coincidir amb De la Fuente i va remarcar la **"situació de luxe"** de Barcelona respecte d'altres ciutats espanyoles com Madrid, on no compten amb serveis sanitaris integrats. Mateu va instar els assistents a reflexionar sobre l'actuació dels equips d'emergència a Madrid en els atemptats de l'11-M si aquests s'haguessin produït en llocs de difícil accés com un túnel o en una estació soterrada, on l'entrada d'un sanitari no especialista hagués estat més complicada.

Els serveis sanitaris es van implicar directament en el 43% de les intervencions en el 2003 a Espanya, i un 93% a Barcelona. Això, segons el tècnic sanitari Miquel Mateu, justifica **"suficientment"** els serveis integrats als cossos de bombers, que actuen en el vessant preventiu, per reduir l'accidentalitat al lloc de la feina; l'assistencial, amb atencions als bombers i a les víctimes als sinistres; i el formatiu, en punts com l'atenció mèdica.

La cap del Servei Mèdic, Pilar Pulgar, va coincidir amb Mateu en ressaltar la importància de la prevenció i va afegir com a aspecte clau de la seva feina a Bombers de Barcelona **"el treball en equip"**, perquè els permet **"conèixer al personal i la seva resposta a nivell físic"**. Per a Pulgar, seria impensable una actuació de Bombers de Barcelona sense el cos sanitari com a suport, **"pel risc que poden implicar aquestes sortides"**. A

més, Pulgar opina que la importància dels serveis mèdics creix en la mesura que la mitjana d'edat augmenta entre els bombers i la salut pren més importància per al desenvolupament de la seva tasca diària.

Joan Pedreny va argumentar la necessitat de mantenir i

Al 2003, els serveis sanitaris es van implicar directament en el 43% dels serveis a Espanya, i el 93%, a Barcelona

millorar els serveis sanitaris integrats en els cossos de bombers pel caràcter canviant del risc i va ressaltar el paper dels serveis mèdics de bombers en assumir les noves demandes sorgides a la societat **"per exemple envers el medi ambient, els riscos derivats de les tecnologies de transports, i d'altres més quotidians**

però no menys importants com els accidents de trànsit". Per a Pedreny, aquest nou ventall de riscos **"configura un nou catàleg d'intervencions possibles per als Bombers de Barcelona que obliga a l'actualització de tota l'estructura"**. En aquesta nova fase d'adaptació, els serveis sanitaris hi són perquè **"són els únics que ara per ara poden oferir aquesta atenció"**.

Respecte a optimitzar el servei sanitari de bombers a partir d'introduir noves competències per a aquest, Pedreny va mostrar-se d'acord **"sempre i quan l'objectiu prioritari de cobrir les necessitats de Bombers de Barcelona no es vegi afectat"**.

Pilar Pulgar va adjudicar les urgències en el sentit d'atenció mèdica preferentment al servei d'urgències de la ciutat, tot i que va assenyalar que la col·laboració ja es produïa de manera espontània i va demanar una millora en la organitza-

Les claus del proper debat

La col·laboració amb la Guàrdia Urbana serà el tema proposat per a la pròxima taula rodona de la revista Fahrenheit 451. Si esteu interessats a participar, podeu adreçar les vostres opinions, suggerències, comentaris i/o propostes de participació a l'adreça de correu electrònic mradesa@mail.bcn.es o bé al nucli de formació, al parc de l'Eixample.

← D'esquerra a dreta, Camilo Hierro, de la Divisió de Planificació dels Serveis del 061; Jaume Gil, director de Serveis del 061; Joan Pedreny, cap de la divisió d'Operacions; Xavier de la Fuente, representant d'UGT, i Miquel Mateu, tècnic sanitari del servei.

ció interna d'ambdós serveis en intervencions on es coincideixi "per poder actuar sense impedir-nos el treball".

En aquest sentit, Jaume Gil recorda la necessitat de cenyir-se a les competències territorials contemplades a la llei vigent, i va diferenciar entre el problema competencial que afecta als cossos policials i el que plantejat amb els equips sanitaris de diferents institucions. Segons Gil, el 061 registra diàriament 2.500 trucades, de les quals prop de 70 són per accidents de trànsit, xifra que "desbordaria els recursos de Bombers de Barcelona si amb cada trucada es fes l'activació de l'SPEIS". El 061 compta

Segons Xavier de la Fuente, la ciutadania està sotmesa a un excés d'informació en la gestió d'emergències

amb 24 unitats de suport vital bàsic, 10 d'avançat i tres vehicles d'intervenció, mentre Bombers de Barcelona només disposa de sis ambulàncies. A més, igual que es donen serveis que sí es poden derivar a altres serveis, Gil considera que "l'atenció sanitària al bomber en la seva intervenció no la podrà fer fàcilment un altre professional". Per a Gil, doncs, l'optimització del servei passaria per "un bon filtratge, una bona coordinació i l'establiment de protocols de coordinació precisos". Aquesta coordinació entre els serveis sanitaris de bombers i el 061, a Barcelona, és "una assignatura pendent" però s'ofereix una actuació correcta en la majoria de casos. Segons Gil, la incidència de trucades a la centralita del 061 s'incrementa al matí i migdia, coincidint amb els relleus de descansos del seu personal. Això retarda la resposta del servei a les demandes en

aquesta franja horària.

Els representants sindicals van considerar un obstacle la manca de recursos en aquests dos serveis, i van demanar un procediment clar de coordinació i seguiment. Miquel Mateu va diferenciar entre una coordinació "no problemàtica" entre els professionals durant la intervenció i la que sí comporta incidències, "a nivell de direccions dels serveis". Per a Pulgar i Pedreny, "l'important en els serveis d'emergències és treballar la comunicació". En aquest punt, De la Fuente va assenyalar l'excés d'informació que rep la ciutadania a l'hora d'usar els telèfons d'emergències. Per a De la Fuente, les trucades arriben més tard al 080 amb el 112 i es retarda l'atenció immediata.

La reflexió sobre els serveis sanitaris als cossos de bombers va concloure amb el compromís i la voluntat de millorar la coordinació d'ambdós serveis. 🚒

